

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

שיחת

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבנ"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

יום ה' פ' שלח, כ"ו סיון, ה'תשל"ו

יוצא לאור לש"פ שלח, כ"ג סיון, מבה"ח תמוז, ה'תשפ"ד

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים וארבע לבריאה

שנת השבעים וחמש לנשיאות כ"ק אדמו"ר זי"ע

פתח דבר

לקראת ש"פ שלח, כ"ג סיון, מבה"ח תמוז הבעל"ט, הננו מוציאים לאור שיחת יום ה' פ' שלח, כ"ו סיון, ה'תשל"ו — לתלמידות המסיימות ד"בית רבקה", למדריכות דהמחנות "אמונה" ו"פרדס חנה", הנחה בלתי מוגה.

*

בתור הוספה — מכתב (תדפיס מכרכי אגרות-קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

עשק"מ תמוז, ה'תשפ"ד
שנת השבעים וחמש לנשיאות כ"ק אדמו"ר זי"ע
ברוקלין, נ.י.

©

Published and Copyright 2024 by
LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 | Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • <http://www.lahak.org>

The Kehot Logo is a registered trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5784 • 2024

Printed in the United States of America

נדפס בדפוס

CH Print & Ship

478 Albany Ave. Brooklyn N.Y. 11203

(718) 771-5000

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

דפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

בס"ד. שיחת יום ה' פ' שלח, כ"ו סיון, ה'תשל"ו

— לתלמידות המסיימות ד"ר בית רבקה,

למדריכות דהמחנות „אמונה” ו„פרדס חנה” תחינה —

בלתי מוגה

א. כשחולפת עוד שנה מאז שנפגשנו בהזדמנות דומה בשנה שעברה¹, הרי בודאי שאצל כל אדם, ובפרט אצל יהודי, ניתוסף לא רק עוד שנה במספר השנים לפי הלוח, אלא העיקר שניתוסף בתוכן הפנימי של החיים.

והרי חייו של יהודי קשורים עם התורה שעלי² נאמר³ „היא חיינו ואורך ימינו”, ולכן, כשאומרים שניתוסף בתוכן הפנימי של החיים, פירושו, שניתוסף בתורה — הוספה בידיעת והבנת עניני התורה, והוספה במעשה המצוות, שהרי תכלית וכוונת התורה היא — כמאמר חכמינו ז"ל³ „גדול לימוד שמביא לידי מעשה”, היינו, שהגדלות של לימוד התורה מתבטאת בכך שנמשך לאח"ז במעשה, לעשות כן בפועל.

וכיון שהתורה היא חיינו, הרי מובן, שלא שייך לומר שחיים משך זמן ואח"כ יש בזה הפסק, ואח"כ מתחילים לחיות עוד הפעם, אלא ענין החיים נמשך ברציפות ללא הפסקים⁴.

יש אמנם זמנים שהחיים יותר רועשים („שטורעמיש”) או יותר שמחים, ולפעמים הרי זה בשמחה אבל לא באופן רועש כ"כ, וכפי שרואים בכל שבוע שיש בו ימי חול ויום השבת, שבכולם מוכרח להיות ענין החיים בכל הפרטים, אלא שבזה גופא יש חילוק בין אופן החיים בימות החול לאופן החיים בשבתות וימים טובים, אבל ענין החיים בכל פרטיו ישנו בכל יום, בכל רגע ביום מאז לידת האדם, כל יום, כל שבוע, כל חודש וכל שנה. ומזה מובן גם בנוגע לתורה — שאין זה מוגבל לזמן שבו נמצאים בבית-הספר, שאז לומדים תורה באופן גלוי, ואילו לאח"ז, בשעת המנוחה, נעשה הפסק ח"ו בהתקשרות עם התורה — אי אפשר להיות כן, ואינו נכון ואינו אמת;

החילוק הוא רק באופן ובמדה שבהם נראית ההתקשרות עם התורה: בשעה שלומד תורה — נראית ההתקשרות ע"י לימוד התורה,

(3) קידושין מ, ב. וש"נ.

(4) ראה גם ת"מ ח"ע ע' 184. וש"נ.

(1) ראה שיחת יום ג' פ' קרח, בדר"ח תמוז דאשתקד (ת"מ ח"פ ע' 360 ואילך).

(2) ע"פ לשון הכתוב — ס"פ נצבים.

ובשעה שמקיים מצוות — נראית ההתקשרות עי"ז שמקיים מצוות התורה, וכך כל פרטי ההנהגה בחיי היום-יום שנקראים בכללות בשם "כל מעשיך", שבהם ניכרת התקשרותו עם התורה עי"ז שנעשים "לשם שמים"⁵, שאז ניכר שהוא קשור עם אלקות, עי"ז שהתורה מורה לו (לא רק כיצד לקיים מצוות, אלא גם) כיצד להתנהג בכל פרטי הענינים של חיי היום יום, אפילו ביום חול פשוט.

ובפרט ע"פ המבואר בחסידות בנוגע למעשי חולין, שבמעשי האדם גופא נקראים "תחתונים", כיון שאז אינו במעמד ומצב גבוה כמו בשעה שמקיים מצוה, כיון שמתעסק עם פעולות של חולין — שרצונו של הקב"ה שדוקא בהם יהי ניכר שנעשים ע"י מי ששייך לעם ישראל ולכן מתנהג ע"פ תורת ישראל, כהלשון הידוע⁶ שנתאוהה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים, שהכוונה בזה בנוגע לעולם — לעולם הגשמי (לא רק העולם הרוחני), ואצל יהודי גופא — בימי החול שהם במדרגה תחתונה שלמטה משבת ויו"ט ויוהכ"פ, ובימי החול עצמם — לא רק בזמנים שבהם מקיים מצוות, אלא גם לאח"ז בשעה שמתעסק בעניני חולין שהם תחתונים — שיהי ניכר שגם שם עושה "דירה" להקב"ה, שירגיש את עצמו שם כפי שמרגיש בשר ודם, להבדיל, בדירתו שנמצא בה באופן גלוי וללא הגבלות⁷. ומזה מובן גם בהמשך להאמור לעיל, שכאשר ניתוסף שנה מאז שנפגשנו בפעם האחרונה בהזדמנות כזו, הרי בודאי שאצל כל אחת מכן, בתוככי כלל ישראל, ניתוספו ריבוי ענינים בתורה, ובמילא ניתוספו ריבוי ענינים במצוות, כולל גם ענינים שנקראים מעשים ופעולות של חולין, כנ"ל.

*

ב. כל דבר הוא בהשגחה פרטית, וע"פ האמור לעיל, יש לקשר כל דבר עם התורה, ובפרט — ע"פ פתגם רבינו הזקן⁸ — עם ענין בפרשת השבוע שלומדים וקוראים באותם ימים שבהם נפגשים, והרי ימים אלו הם ימי השבוע של פרשת שלח.

ובנוגע לנשי ובנות ישראל יש קשר ושייכות מיוחדת עם פרשת שלח, שבה יש ציווי, תורה והוראה לנשי ובנות ישראל — שזוהי מצות חלה, שאודותה מסופר בריבוי פרטים בפרשת השבוע⁹.

(רפ). אוה"ת בלק ע' תקצו. סה"מ תרל"ה

ח"ב ריש ע' שנג. המשך תרס"ו ס"ע ג [ע' ה].

(8) ראה סה"ש תש"ב ע' 29 ואילך (נעתק

ב"היום יום" ב חשון).

(9) טו, יח ואילך.

(5) אבות פ"ב מ"ב.

(6) ראה תנחומא בחוקותי ג. נשא טז. ב"ר

ספ"ג. במדב"ר פי"ג, ו. תניא רפ"ו. ובכ"מ.

(7) ראה מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"א ע'

תפט (ועם הנהות — אוה"ת שה"ש ח"ב ע')

וכבר דובר בזה בהזדמנויות דומות¹⁰, אבל אעפ"כ יש מקום לחזור ולהדגיש את חשיבות הענינים שיכולים ללמוד ממצות חלה (נוסף על עיקר קיום המצוה עצמה כפשוטה), ולהוסיף עוד פרטים בענינים שאודותם דובר בהזדמנויות הקודמות.

ג. ובהקדמה — אודות גודל חשיבות מצוה זו:

בהשקפה ראשונה נראה שזוהי אחת המצוות הפשוטות, שאינה קשורה עם קשיים מיוחדים שדורשים מסירת נפש מיוחדת, ואינה קשורה עם מעשים ופעולות קדושות — שהרי מדובר אודות פעולה פשוטה, שאין בה הוצאה כספית גדולה, שבשעה שיהודי יושב לאכול לחם, צריך להפריש תחילה חלק מסויים מהעיסה, "ראשית עריסותיכם"¹¹, וליתן לכהן, ליהודי שעוסק בעבודה בבית המקדש.

וגם בנוגע לזמני השנה — מקיימים מצות חלה לא ביום טוב, בראש השנה ויום הכיפורים או אפילו שבת, אלא בשעה שאופים את העיסה, שזהו דוקא ביום חול.

ואעפ"כ, נאמר על זה בנבואת יחזקאל¹² — בין המצוות הראשונות שאפילו בביאת המשיח יקיימו בכל פרטיהם — "להניח ברכה אל ביתך", היינו שמצוה פשוטה זו תביא את ברכתו של הקב"ה בכל הענינים שנמצאים בבית יהודי, שבזה נכללת האשה עצמה שמקיימת את המצוה, בעלה, הוריו, ילדיו ונכדיו, וכל הדברים שנמצאים ב"ביתך".

ומזה רואים גודל חשיבותה של מצוה כזו שבהשקפה ראשונה נראה שזהו דבר פשוט ללא קשיים מיוחדים.

ד. ענין זה מודגש יותר בתושב"ע"פ, שמבארת בפרטיות יותר הענינים שנאמרו בתושב"כ בקיצור — כדאיתא במדרש¹³ "כל המקיים מצות חלה כאילו בטל עבודה זרה", ומיד לאח"ז נאמר גם להיפך, ש"כל המבטל מצות חלה כאילו קיים עבודה זרה".

וענין זה מרומז גם בתושב"כ — שמיד לאחרי מ"ש בפרשה אודות קיום מצות חלה, נאמר¹⁴ "וכי תשגו ולא תעשו את כל המצוות האלה", "מצוה אחת שהיא ככל המצוות . . זו עבודה זרה". וכיון שהתיבות "וכי תשגו ולא תעשו" נאמרו בין מצות חלה לציווי אודות הכפרה על עוון עבודה זרה — הנה ע"פ כללי התורה הרי זה שייך וקשור לב' הענינים,

(12) מד, ל.

(13) ויק"ר פט"ו, ו.

(14) פרשתנו שם, כב.

(10) ראה גם שיחת יום ה' פ' שלח, כ"ו

סיון תשכ"ט ס"ג ואילך (ת"ר"מ חנ"ו ע' 343

ואילך). וש"נ.

(11) שם, כ.

היינו, שמ"ש "וכי תשגו ולא תעשו" קאי גם על השגגה של ביטול מצות מצות חלה (שזהו אחד היסודות שעליהם בנוי מאמר המדרש).

וכאן יש צורך בביאור — כיון שבהשקפה ראשונה אינו מובן כלל הקשר והשייכות של ב' ענינים אלו שאינם בערך זל"ז, שמחד גיסא מדובר אודות אחת המצוות הפשוטות, ומאידך גיסא מדובר אודות ענין שהוא היפך האמונה בהקב"ה, שהו"ע עיקרי שעליו בנויים כל התורה ומצוותי', ואעפ"כ אומרים — בב' הקצוות — שבשעה שמקיימים מצות חלה, מבטלים עבודה זרה, ובשעה שאין מקיימים ח"ו מצות חלה, נותנים קיום וחיזוק לעבודה זרה!?

ה. ואחד הביאורים בזה (מבין ריבוי הביאורים שיש בתורה), שנוגע גם לענינו של כינוס זה — שמצות חלה מורה על היפך הענין של עבודה זרה¹⁵:

בשעה שיהודי מכין את העיסה כדי לאפות לחם, יודע הוא שהסיבה לכך שיש לו עיסה היא בגלל שלפנ"ז הוצרך לחרוש את השדה, ואח"כ לזרעה בגרעיני תבואה, ואח"כ לקצור את התבואה, לדרוש ולטחון אותה, ולהביאה (ע"י עגלה וכיו"ב) לביתו, ולאח"ז ללוש במים, ואז נעשית עיסה.

ואם לא יעשה את כל הדברים הנ"ל, אזי לא יהי' לו לחם — שהרי בשעה שנמצאים אפילו בארץ ישראל [לא כפי שהי' במדבר שירד מן], ועאכ"כ כשנמצאים בגלות, ישנו דין בתורה ש"אין סומכין על הנס"¹⁶, אלא צריך לעשות בדרך הטבע התלוי בו והמותר ע"פ שולחן ערוך, כך, שבשעה שיש לו (או לחבירו) שדה, צריך לוודא שיחרשו אותה, ויזרעו ויקצרו את התבואה, ויטחנו את החטים, ואח"כ יביאום לבית.

ואין זה ענין שנעשה רק באופן היוצא מן הכלל, אלא כך הי' הסדר הרגיל בשעה שבנ"י ישבו על אדמתם בארץ הקודש (קודם הגלות), בעמדם במצב נעלה, שביהמ"ק הי' קיים, שגם ביום חול ראו שם עשרה נסים¹⁷ — הנה חוץ לביהמ"ק היתה עיקר ההתעסקות של בני" (י"ב השבטים, חוץ משבט לוי) בעבודת האדמה, "איש תחת גפנו ותחת תאנתו"¹⁸, ועד"ז בנוגע לשדה, כפי שקבע הקב"ה את ההנהגה בעולם שדוקא באופן כזה יכולים להשיג לחם.

וכיון שכן, הנה כשיהודי רואה בחיי היום-יום, שמבלי הבט על כל

17) ראה אבות פ"ה מ"ה.

18) מלכים"א ה, ה. מיכה ד, ד.

15) בהבא לקמן — ראה גם לקו"ש

חי"ח ע' 183 ואילך (גם משיחה זו).

16) ראה פסחים סד, ב.

מה שעושה, הנה כדי להשיג לחם יצטרך לעשות פעולה טבעית בדרך הטבע דוקא, כמו אינו יהודי, להבדיל, שיש לו שדה ועושה אותם מלאכות — הנה בטבע האדם שמתקבל בשכלו, שאכילתו קשורה עם עבודה טבעית, שנעשית "בזיעת אפיק"¹⁹, שלכן חוזר לביתו עיף, ולמחרת בבוקר צריך לחזור ולילך לעבד את השדה, בידעו שזוהי הדרך היחידה להשיג פרנסתו, ע"י יגיעת כפים, ללא שייכות למוח או ללב²⁰; ובודאי שאינו רואה בזה שום קשר לתורה ומצוות — שהרי רואה שיש לו שכן גוי, שיש לו שדה כמותו, ועושה אותם מעשים ופעולות ומלאכות, ומקבל אותה תבואה, אותו קמח ואותו לחם!

אך על זה באה התורה ואומרת, שלאחרי שקיימת את ההנהגה הטבעית ע"י חרישה וזריעה ודישה וטחינה ועד לאפי' — הנה לפני שאתה מתיישב לאכול מהדברים שלעיני בשר באו ע"י יגיע כפיך, עליך להראות ש"מראשית עריסותיכם תתנו לה"²¹, היינו, שהתחלת העיסה שממנה אתה עומד לאפות לחם עבור בני הבית, עליך לתת תרומה לה! ונתינה זו להקב"ה אינה בתורת צדקה ח"ו, אלא זהו תשלום חוב — שהרי כל מה שחרש וזרע וכו' עד שהשיג סוכ"ס את הלחם, אין זה ח"ו "כחי ועוצם ידי"²², ביגיעת עצמו, אלא "ה' אלקיך גו' הוא הנותן לך כח לעשות חיל"²³, ולכן מובן שעליו להראות שהוא מכיר את האמת. וענין זה פועל "להניח ברכה אל ביתך":

בשעה שמתחיל להכיר שבאמת שייך הכל — כל הלחם — להקב"ה, ולכן נותן לו מהראשית והמובחר, בגלל שמכיר שהוא נתן לו את הכח לחרוש ולזרוע וכו' עד לקבלת הלחם, — וזה פועל שמסתכל באופן כזה על כל הדברים שיש לו בבית, שאפילו כאשר מישהו אחר אומר לו שבגלל שיש לו ראש טוב ומנהל מסחר טוב, יש ביכלתו לקנות רהיטים משובחים, ועד"ז בנוגע לשאר הדברים שנמצאים בבית, יודע הוא את האמת, שזוהי ברכתו של הקב"ה שנתן לו את השכל והכח וההוראות ואח"כ גם את ההצלחה בכל הדברים — הרי זה נעשה בית שבו נמשכת ברכתו של הקב"ה בכל הפרטים.

ו. אמנם, היצה"ר בא וטוען: הנה ישנו אינו-יהודי גוי, שעשה את כל הדברים כמותו, ואינו נותן "חלה", ויש לו לחם לאכול!

21) פרשתנו שם, כא.

22) עקב ח, יז.

23) שם, יח.

19) בראשית ג, יט.

20) ראה לקו"ת פרשתנו (שלח) מב, ריש

ע"ד. ובכ"מ.

ועל זה עונים לו, שא' הפירושים ב"עבודה-זרה"²⁴ — שזוהי עבודה שהיא זרה ליהודי!

כאשר גוי חי בטעות — הרי זה ענין שלו; אבל יהודי — אסור לו לחיות בטעות, אלא עליו לראות את האמת, והאמת היא — ש"אין עוד מלבדו"! אין עוד דבר חוץ מהקב"ה, ומה שיש איזה מציאות, הרי זה בגלל ש"בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ"²⁶ וכל מה שנמצא בהם, וכפירוש הבעש"ט²⁷ שבכל יום חוזר הקב"ה ומחדש את הבריאה כולה, כפי שאנו אומרים בתפלה²⁸: "המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית".

אך כדי שתהי' ליהודי בחירה, שיוכל להראות שיש לו גישה נכונה ושכל נכון, ואין לו טעות כו' — מעמידים לו בתור נסיון, שישנו גוי שאינו צריך ליתן ואינו נותן חלה, ויש לו לחם ע"י אותן פעולות, ואעפ"כ ידע יהודי שהעמידו זאת רק בתור נסיון, שמבלי הבט על כך שיש מסביבו עולם גדול, ובנ"י הם "המעט מכל העמים"²⁹, מועטים במספר לגבי שאר העמים שחושבים ש"כחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה", שהדבר תלוי בעשיית האדם — לא טועה יהודי, ויודע ש"ה' אלקיך הוא הנותן לך כח לעשות חיל", ומציאות העולם כולו וכל אשר בו, עם הגויים שבעולם, היא רק עי"ז שהקב"ה מחדש אותם בכל יום.

וכאשר יהודי חי כפי שיהודי צריך לחיות, לא באופן של "עבודה זרה" ח"ו, בדרך זרה, אלא בדרך היהדות — הרי זה נעשה גם ה"ראשית" והעיקר של העולם כולו — "בראשית", "בשביל התורה שנקראת ראשית ובשביל ישראל שנקראים ראשית"³⁰, שעל זה מתקיים העולם כולו, יחד עם הגויים וה"גוי'שקייט" שבעולם.

ובכן:

כאשר יהודי מכיר את הקב"ה בשעה שלומד תורה ומקיים מצוות, בהיותו בבית-הכנסת ובבית-המדרש, או ב"בית רבקה", "בית יעקב" וכיו"ב — אינו עומד אז בפני נסיון שיוכיח אם הוא מכיר בכך שהקב"ה הוא בעה"ב בעולם, או שישנו ענין של "עבודת אלילים", שהטבע וחוקיו שולטים בעולם;

אבל בשעה שיוצא לשדה וחורש וזורע, או באופן דומה, שיוצא למסחר ומוכר סחורה, או הולך לעבודתו ומשרתו ומקבל את תשלום

(24) ראה סה"מ קונטרסים ח"א עד, א.
 (25) ואתחנן ד, לה.
 (26) ראה תניא שעהיחיה"א בתחלתו.
 (27) תרפ"א ע' שלח. תרפ"ה ע' צח (ע"פ ב"ב קי, א).
 (28) נוסח ברכת "יוצר".
 (29) ואתחנן ז, ז.
 (30) פרש"י ורמב"ן בראשית שם. ובכ"מ.
 (25) ואתחנן ד, לה.
 (26) בראשית א, א.

המשכורת, ואז יודע ורואה בבירור שפרנסתו אינה בגלל שעשה עבודה טובה, בהיותו סוחר טוב וכו', אלא בגלל שהקב"ה נותן לו זאת — הרי זו ההוכחה שהוא יהודי שרואה את הקב"ה שהוא האמת, "אלקי אמת"³¹, עי"ז שמתנהג ע"פ תורת אמת שמורה לו את הדרך האמיתית, ואז נעשה אצלו הענין ד"אמת ה' לעולם"³² — שמגלה את האמת של האלקות בעולם שמסביבו, לא רק בבית-הכנסת ובבית-המדרש, אלא אפילו בשעה שמתעסק בעניני העולם.

ז. וזהו גם הביאור על כך שתובעים מיהודי להיות תמיד בשמחה — "עבדו את ה' בשמחה"³³:

אע"פ שכשמביט על העולם, ושומע מה שקורה בעולם מסביב לבנ"י ובפרט בנוגע ליחס כלפי בנ"י, הרי זה גורם ענין של היפך השמחה, מ"מ, דורשת תורת אמת שאצל יהודי תהי' שמחה אמיתית, כיון שבכל יום יש לו את השליחות לעבוד את ה'.

וההסברה לזה — כיון ש"בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ", באופן שהיום נברא העולם עוד הפעם מחדש ע"י הקב"ה בעצמו, והקב"ה הבטיח שכאשר "בחוקתי תלכו ואת מצוותי תשמרו"³⁴, לילך בחיי היום יום ע"פ הוראות התורה, הנה בודאי שסוכ"ס יקויים "ואולך אתכם קוממיות"³⁵, שנלך "בקומה זקופה"³⁶ להגאל מכל עניני "גויי־שקייט" שמסביב לבנ"י, ולפעמים נמצאים לא רחוק מיהודי, כך שיהיו חיים יהודיים אמיתיים גם בימות החול, וביתר חיות בימי השבתות, עד ביאת משיח צדקנו.

ח. וע"פ האמור יובן דיוק לשון המדרש (כמדובר ריבוי פעמים שלשון חז"ל בתורה הוא מדויק ביותר) "כל המקיים מצות חלה כאילו בטל עבודה זרה", שמלשון זה מובן שלפני שהאשה מקיימת מצות חלה יש מציאות של עבודה זרה, וע"י קיום מצות חלה היא מבטלת את העבודה זרה (שהרי לא שייך לומר הלשון "בטל" על דבר שאינו במציאות):

כאשר ניגשים לעולם ללא הוראת תורת אמת, אזי רואים עולם טבעי, עם חוקי הטבע והנהגת הטבע, ולא רואים בו בגלוי עניני אלקות ועניני יהדות. ועל זה היא שליחותו של יהודי — שבשביל זה נשלחה נשמתו לעולם — להראות ש"יש בעל הבית לבירה זו"³⁷, ועי"ז מבטל את העובדה שהעולם נראה בגלוי לדבר זר מאלקות.

(31) ירמי' יו"ד, יו"ד.

(32) תהלים קיז, ב.

(33) תהלים ק, ב.

(34) ר"פ בחוקותי.

(35) שם, יג.

(36) תו"כ ופרש"י עה"פ.

(37) ראה ב"ר רפ"ל"ט.

וביטול זה נעשה עי"ז שבשעה שיושב ביום חול לאכול דבר שכדי להשיגו הוצרך לריבוי מלאכות שנעשו בדרך הטבע, הרי הוא מכריז בפני ביתו, ועי"ז מגיע הדבר בכל העולם, שידעו, שה"ראשית" של כל הדברים צריכה להיות קשורה עם הקב"ה, שמזה התחילה האפשרות שיוכל לעבד את השדה ולעשות את כל שאר הענינים כפי שעושה, להבדיל, אינו יהודי, אלא שאצלו הרי זה באופן אחר — שהאמת היא בגלוי, שבכל מקום שנמצא ובכל מה שעושה, רואה אלקות.

ועפ"ז מובן גם חציו השני של המאמר, ש"כל המבטל מצות חלה כאילו קיים עבודה זרה":

הסיבה לכך שמבטל מצות חלה היא בגלל ששוכח על זה. — הוא לא יכול לשכוח על הלחם, שאז לא ילך לאכול... אבל המצוה שצריך לקיים לפני האכילה, "ראשית עריסותיכם חלה תרימו תרומה" — לא קיים אותה, כיון ששכח.

מהי הסיבה ששכח? — ובכן: דבר שרואים בגלוי שמונח לפנינו על השולחן, לא ישכח. ומזה ראי', שהאלקות שבעולם מכוסה אצלו, ומזה רואה בעולם — שהוא דבר "זר" לאלקות ויהדות.

ולכן "כל המבטל מצות חלה כאילו קיים עבודה זרה" — שנותן קיום וחיזוק למראה החיצוני של העולם שנראה דבר תחתון שהוא "זר" לאלקות ורוחניות וכו', שצריך לבטלו ע"י קיום מצות חלה.

ט. וכאן רואים את השליחות הגדולה והכחות הגדולים שניתנו לנשי ישראל, וכן בנות ישראל שמתכוננות בבוא הזמן להנהיג את משפחותיהם ובתיהם בתור "עקרת הבית"³⁸ — שעיקר קיום מצות חלה ניתן לאשה בישראל ובת בישראל.

וכאמור לעיל שאין זו רק קיום מצוה בלבד, אלא עוד זאת, שתורת אמת מעידה שע"ז מבטלים את הענין של עבודה זרה בכל העולם.

*

י. כל זה קשור במיוחד גם עם ענין החינוך:

רובן של הנמצאות כאן, סיימו שלב אחד של לימוד, כדי שיוכלו אח"כ לנצל את ידיעותיהן בדרך טובה, להשפיע ולחנך בדרך היהדות, תורה ומצוותי'.

ועד"ז גם המדריכות — שבמשך הקיץ תהי' להן השליחות

(38) ראה ב"ר פע"א, ב. זח"א קנד, א. פרש"י ויגש מו, יט. אוה"ת נ"ך ח"ב ע' תתעא. ע' תתנח ואילך.

הקדושה להנהיג ילדי ישראל, החל מהתחלת היום באמירת "מודה אני לפניך מלך חי וקיים": זה עתה התעורר משנתו, ועדיין לא שמע מאומה מהמדריך או המדריכה, ועדיין לא הלך ל"חדר"; לכל לראש — עוד לפני נטילת ידים — יודע בבירור ובאמונה פשוטה שהקב"ה נמצא סמוך אליו, ונתן לו זה עתה נשמה חדשה.

וענין זה קשור גם עם מ"ש "ראשית עריסותיכם" — כדאיתא בספרים³⁹ הרמז ש"עריסה" פירושה גם מיטה, ו"ראשית עריסותיכם" היינו מיד כשעומדים לקום מהמיטה, שזה עתה התעורר משנתו ושוכב עדיין במיטה — אזי אומר מיד "מודה אני לפניך", כמנהג ישראל שמחנכים ילדי ישראל עוד בהיותם קטנים ביותר, להתחיל באמירת "מודה אני לפניך" מיד כשנעורים משנתם.

וזהו גם הקשר של "ראשית עריסותיכם" בנוגע להתחלת סעודה עם "ראשית עריסותיכם" בנוגע להתחלת היום — שכאשר נייעור משנתו וצריך להתחיל יום פעיל בדרך היהדות ע"פ השו"ע, הרי זה צריך להיות באופן ש"תרימו תרומה לה", מלשון הפרשה⁴⁰, להפריש להקב"ה, וגם מלשון הרמה⁴⁰, להרים להקב"ה — שהרי העולם יש לו קליפה חיצונית שמסתירה על מה שנמצא בפנים, ולכן צריך להוציא ולהרים מהקליפה את הפנימיות ולקרבה להקב"ה.

וכן הוא גם בנוגע ל"ראשית עריסותיכם" בחיי האדם — שהחינוך בשנות הנעורים של יהודי, ילד או ילדה, מתחיל בכך ש"תרימו תרומה לה", להתרגל לכך שלאחרי שיהי' עצמאי וינהל חיים עצמאיים, יתחיל מהרמת חייו והעולם שמסביבו להקב"ה, לאלקות, קדושה וטהרה.

ומה שפועל ומשפיע על ילד, הרי זה לא רק מה שמדברים עמו, אלא כשרואה מעשה בפועל, שאז הוא חוזר ועושה זאת אח"כ בכח עצמו, והרי זהו החינוך האמיתי, שמחנכים אותו באופן שאח"כ יכול לעמוד על רגליו וללכת בעצמו בדרך הנכונה.

יא. וזוהי גם ההוראה, שבשעה שמסיימים שלב בחינוך, צריך לידע שזוהי הכנה לכך ש"תרימו תרומה לה" — להרים את עצמה ואת כל אלו שמסביבה, ובפרט אלו שנמצאים תחת השפעתה במשך ימים, או שבועות וחדשים, להעלות אותם מסביבתם עי"ז שיהיו חדורים יותר ביהדות.

ולא באופן שיהיו מובדלים מהעולם, אלא באופן שיפעלו בעולם, בעשיות העולם — שבאכילה ושתיה ניכר שזהו מאכל ומשקה יהודיים,

(39) ראה מג"ע עה"פ שלח שם. סה"מ שבהערה 10 ע' 345.

תרצ"א ריש ע' יז. וש"נ. וראה גם תר"מ 40) ראה גם תר"מ חע"ט ע' 243. וש"נ.

ועד"ז בנוגע ל"קעמפ" יהודי — פעולות יהודיות, והיינו, שאפילו כשרואים שהוא משחק בכדור או שוחה וכיו"ב, רואים שעושה זאת יהודי, ילד או ילדה שמתנהגים ע"פ הוראותיו של הקב"ה בתורה, ב"קעמפ" ובבית ובכל מקום שבו נמצאים.

וכיון ששליחות זו הטיל הקב"ה על כל אשה ובת בישראל, ובמדה גדולה יותר, על מדריכות ומחנכות, שעליהן הוטלה השליחות הקדושה ולהן ניתנו הכחות הקדושים לחנך ולהשפיע על ילדי ישראל, והקב"ה נותן בהם אימון ומוסר להם את החינוך של ילדי ישראל במשך שבועות וחדשים — הרי בודאי שהקב"ה נתן להם כח שיוכלו למלא זאת במלוא המדה. ועוד זאת, שבודאי שע"ז יתוסף יותר בקבלת ברכתיו של הקב"ה ככל עניניהם ובבתיהם, כמ"ש "להניח ברכה אל ביתך", ולכל לראש — שיהי קיץ בריא ומוצלח בכל הפעולות של חינוך והדרכה, שיהיו גם הכנה טובה לכל שאר המעשים, וכן הכנה לסיום הקיץ שהוא בחודש אלול, חודש הרחמים⁴¹, הכנה לראש השנה.

יב. ובהמשך לזה הנני פונה עוד הפעם בנוגע להמדובר במשך החדשים האחרונים⁴², שכאור"א ינצל את כל האפשרויות שלו לפעול על ילדי ישראל לשנן את כל י"ב הפסוקים ומאמרי חז"ל (ועוד יותר ויותר — "כל המרבה הרי זה משובח"), כדי שיזכרו ויוכלו לחזור אותם אפילו כשאינ לפניהם ספר, אפילו בשעה שלא נמצאים ביחד עם המורה או המדריכה — כיון שזוזכרים אותם בעל-פה.

וכן לחנך אותם, שאחת המצוות הגדולות, "כלל גדול בתורה", היא מצות "ואהבת לרעך כמוך"⁴³, שגם לחבר או החברה יהיו כל הדברים הטובים שיש לו, ולכן צריך כל ילד למצוא ילדים שעדיין לא יודעים מזה ולספר להם אודות הענינים שנאמרו בתורה, ולהראות להם כיצד לקיים את המצוות שהתורה מורה ומלמדת לעשותם.

וכל זה — מיוסד על כך שיש בעה"ב לעולם, כאמור לעיל ש"בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ" (שזהו אחד הפסוקים שהציעו לחזור).

ומובן גם שע"ז מבטלים את ה"עבודה זרה" — ה"זרות" שיש בעולם ביחס לענינים רוחניים, שבא אינו-יהודי ואומר שהעולם הוא חומרי וגם, ועם יושר ויהדות יכולים לפעול בו רק מעט, אך על זה עונה יהודי שהאמת היא להיפך — שזוהי רק "קליפה" שהיא זרה לתוכן

(42) ראה גם

(41) ראה תשו"ע או"ח רס"קפ"א. לקו"ת

(43) קדושים יט, יח ובתו"כ ופרש"י עה"פ.

ראה לב, א ואילך. ובכ"מ.

הפנימי של העולם, וליהודי ניתנה השליחות הקדושה, היקרה והטובה לבטל את ה"עבודה זרה", עי"ז ש"מראשית עריסותיכם תתנו להוי' תרומה" — להעלות את כל העולם, ביחד עם העלאת עצמו, ועי"ז להתכונן ולקבל את ברכתו של הקב"ה "אל ביתך", ולהתכונן לברכה כללית, שהיא הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

*

יג. השי"ת יברך ויצליח כל אחת מכן, וכן כל אלו שמתעסקים בחינוך והדרכה בכל מקום, הן נשים ובנות והן אנשים ובחורים — שיכירו את יוקר וקדושת השליחות והכחות שנתן להם הקב"ה לחנך את ילדי עם ישראל, ולעשות זאת מתוך שמחה וחיות, שאז יהי זה בהצלחה רבה. וכך יעמידו "צבאות ה'" — כל ילדי ישראל ללא יוצא מן הכלל, שאפילו ילד אחד לא ישאר ח"ו בקרירות וב"קליפה" של העולם, עי"ז שיכניסו את כולם בחינוך הכשר, ועי"ז — בחינוך על טהרת הקודש, ויגלו אצלם שכל אחד מהם שייך ל"גוי קדוש"⁴⁴ — עם קדוש שקיבל את התורה הקדושה מ"אלקים קדושים"⁴⁵, מהקב"ה בעצמו, ולחיות עם זה בימים האחרונים של הגלות, ולהתכונן ליציאה מהגלות בקרוב ממש — ע"י "היום אם בקולו תשמעו"⁴⁶, בהנהגה יום-יומית ע"פ הוראותיו של הקב"ה, ולזכות בקרוב ממש לגאולה האמיתית והשלימה.

*

יד. ע"פ בקשתי שידפיסו את כל י"ב הפסוקים ומאמרי חז"ל גם ב"פורמט-כיס", כדי שיוכלו לחלק לילדים (או למבוגרים) שיהי' תחת ידם, שאז יוכלו להזכר ולחזור על זה עוד הפעם, ומסתמא יהי' זה מוכן במשך הימים הבאים — מתבקשת בזה כל אחת מכן לחלק זאת לכל אלו שיש להם שייכות לעם ישראל, להיותם "מזרע ישראל" — "בן אברהם יצחק ויעקב" ו"בת שרה רבקה רחל ולאה".
וכל אחד יעשה מה שביכלתו שכל ילד יהודי ידע אודות יהדות, תורה ומצוות, ולחיות את חייו היום-יומיים באופן כזה.
וכאמור לעיל — שזה יגן על עם ישראל מפני ה"קליפה" של העולם, כיון שזה יקשר אותם עם הפנימיות והתוכן האמיתי של העולם. וכך "אנחנו בשם ה' אלקינו (כחנו וחיותנו — ע"פ פי' השו"ע⁴⁷)

46) תהלים צה, ז. וראה סנהדרין צח, א.

47) ארו"ח ס"ה.

44) יתרו יט, ו.

45) יהושע כד, יט.

נזכיר" ("נדגול"⁴⁸), ואז לא נתפעל מזה ש"אלה ברכב ואלה בסוסים"⁴⁸, שבאים עם טענות גשמיות, עם צבא גשמי, חיילים גשמיים וחשבונות גשמיים — כיון שישנו מענה ברור, שבנ"י קשורים עם הקב"ה שבורא את כל העולם מחדש (עי"ז שמתנהגים ע"פ תורתו), ולכן בודאי ש"יעננו ביום קראנו"⁴⁹, שהקב"ה יענה לכל אחד מישראל ולכל בנ"י באותו יום שמבקשים ממנו, ויקיים ההבטחה "להניח ברכה אל ביתך" — שיהי" בית מבורך לכאו"א, "קעמפס" ו"באָנקס" מבורכים, וד' אמות של כל אחד מישראל מבורכים בברכה הכללית לכל עם ישראל,

שלא יתחשבו כלל עם "גויי שקייט", שאז אין מה להתחשב כלל גם גויים,

ויתנהגו ע"פ תורת אמת ושלמות התורה כפי שניתנה מהקב"ה, ללא פשרות,

והקב"ה יתן את ארץ ישראל השלימה, לעם ישראל בשלימותו, ע"פ שלימות הבטחתו — בקרוב ממש, בביאת משיח צדקנו, שיסיים את הימים האחרונים של הגלות באופן שיתחזקו (כפסק הרמב"ם⁵⁰: "לחזק בדקה") בלימוד התורה ובקיום המצוות,

ואז יבנה ביהמ"ק במקומו, ויקבץ נדחי ישראל — שבנ"י שנמצאים בגלות בפשטות, ואלו שנמצאים ב"גלות" בהשקפת עולם, שיש להם מבט גלותי על העולם, שזהו עולם גשמי, עולם של "קליפה" — יקבץ אותם משיח, בתור שליח של הקב"ה, בקרוב ממש, ובחסד וברחמים, באופן טוב, בשלום ובשמחה.

ו"בנערינו ובזקנינו גו' בכנינו ובכנותינו"⁵¹, נער וזקן, קטן וגדול — נלך לקבל פני משיח צדקנו, בארץ הקדושה, בקרוב ממש.

קיץ שמח ומוצלח, ותעמידו אלפים ואלפים ילדי ישראל, שכל אחד מהם ידע שהוא בנו של הקב"ה, לומד תורתו ומקיים מצוותיו, ומתכוון לקבלת משיח בקרוב, ובשמחה ובטוב לבב.

קיץ בריא והצלחה רבה.

50) הל' מלכים ספי"א.

51) בא יו"ד, ט.

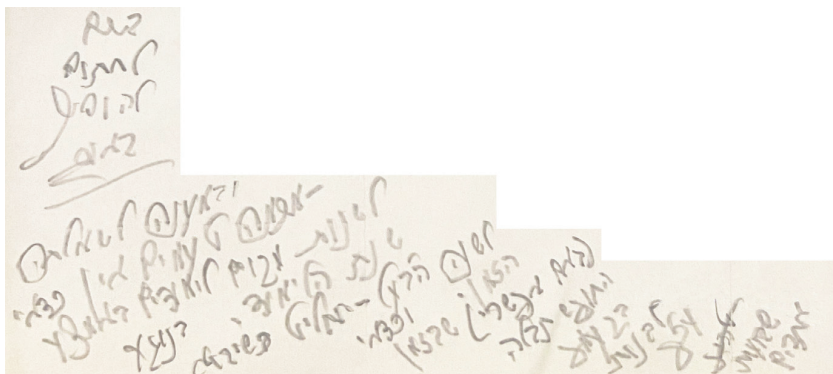
48) שם כ, ח (ו).

49) שם, יו"ד.

הוספה

[י"א ניסן, תשל"א]

ובמענה לשאלתה – מכמה טעמים אין כדאי לשנות מקום לימודים באמצע שנת הלימוד. בנוגע לשנה הבע"ל – תחליט כשיבוא הזמן. וכדאי (באם אפשרי) שבזמן החופש תבלה בקעמפ לבנות עכ"פ שבועות אחדים.

מצילום כתי"ק, על גליון מכתב השואלת (בת י"ד שנה, תלמידת כהה ט') מיום כ"ד אדר תשל"א – בו כותבת (באנגלית) שהיא גרה בשכונה מסויימת באחת המדינות של ארה"ב, ונוסעת מדי יום מרחק רב כדי ללמוד בבית ספר הנמצא בעיר אחרת, ומבקשת – מפני קושי הנדידה בדרכים – לעזוב את ביתה כדי להמשיך את לימודי" בא' מבתי הספר דוגמת "בית יעקב" שברחבי ארה"ב, ושואלת עצת רבינו: (1) אם לעבור כבר כעת, באמצע שנת הלימודים, או לחכות לסוף שנת הלימודים או לשנה הבאה; (2) כשתעבור – לאיזה בית ספר לעבור; (3) איך תתגבר על הפחדים שלה לעזוב את הבית, אשר מפני זה, בעצם, לא החלה מלכתחילה את לימודי" בבי"ס דוגמת "בית יעקב" (ומציינת גם שלא היתה מעולם לילה שלם מחוץ לביתה). – את הבא להלן הורה רבינו למזכירות להוסיף באנגלית בשולי אגרת ברכת החג (בתאריך י"א ניסן, תשל"א) שנשלחה אלי, ולחתום עליו "בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א". אין כדאי לשנות מקום לימודים באמצע שנת הלימוד: ראה גם אג"ק חכ"ד אגרת ט"רפא. ובכ"מ.

לזכות

יוסף בן אסתר

מיכאלשויילי

בקשר עם יום הולדתו כ"ו סיון

לאריכות ימים ושנים טובות ובריאות

מתוך אושר, שמחה והרחבה בגו"ר

ולשנת הצלחה רבה ומופלגה

ונחת רוח חסידותי מכל יוצאי חלציו

ברוב טוב גשמי ורוחני ומתוך שמחה וטוב לבב

ויצליח בכל אשר יפנה באופן דלמעלה מדרך הטבע